

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a prostriedkami Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia, majetkom a kontroly plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v Meste Nitra

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a prostriedkami Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia, majetkom a kontrolu plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v meste, ktoré je sídlom kraja bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom mesta Nitra, prostriedkami Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia a plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly vykonanej v roku 2006.

Predmetom kontrolnej akcie bolo vykonať kontrolu zriaďovacích listín rozpočtových a príspevkových organizácií, zakladacích listín obchodných spoločností podnikateľskej činnosti mesta, zhodnotenie zostavenia a schválenia rozpočtu a jeho zmien, evidencie rozpočtových opatrení, plnenie príjmov a výdavkov a obsah a schválenie záverečného účtu mesta za rok 2008, kontrolu dodržiavania zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, správy majetku a nakladania s ním, prenajímania majetku, kontrolu hospodárenia s pohľadávkami a záväzkami mesta. Ďalej bolo predmetom kontroly zhodnotiť systém vnútornej kontroly a dodržiavanie zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontrola bola vykonaná v Meste Nitra, Štefánikova trieda 60, 050 06 Nitra (ďalej len „mesto“), IČO 00308307 za rok 2008.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Organizácie v zriaďovacej a zakladateľskej pôsobnosti mesta

Mesto Nitra je v oblasti regionálneho školstva zriaďovateľom 14 základných škôl, základnej umeleckej školy, Centra voľného času Domino a Správy materských škôl.

Pri kontrole úplnosti zriaďovacích listín podľa ustanovenia § 22 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo zistené, že Správa materských škôl nemala v zriaďovacej listine zapísaný výchovný a vzdelávací jazyk. Výchovný a vyučovací jazyk mali zapísaný všetky materské školy. Kontrolou zriaďovacích listín materských škôl bolo zistené, že tieto sú rozpočtovými organizáciami. Na základe pripomienky kontrolnej skupiny bol tento nedostatok odstránený zrušením pôvodných zriaďovacích listín a vydaním nových, na základe ktorých sú materské školy preddavkovými organizáciami Správy materských škôl.

Mesto Nitra je tiež zriaďovateľom ďalších troch príspevkových organizácií, ktoré nepatria medzi školy a školské zariadenia. Pri kontrole úplnosti ich zriaďovacích listín neboli zistené nedostatky.

Mesto je zakladateľom troch obchodných spoločností a jednej komunitnej nadácie v ktorých má majetkovú účasť, mali v zakladacích listinách zapísané všetky požadované údaje.

2. Rozpočet a záverečný účet mesta

Rozpočet na rok 2008, po započítaní príjmov a výdavkov Mestského úradu Nitra, rozpočtových a príspevkových organizácií a zostatku prebytku z minulého roka bol dňa 13.12.2007 schválený Mestským zastupiteľstvom Mesta Nitry (ďalej ako “MZ“) ako vyrovnaný. Zmeny rozpočtu v roku 2008 boli schvaľované MZ alebo primátorom mesta na

základe poverenia MZ v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení“).

Mesto v roku 2008 dosiahlo príjmy 1 925 mil. Sk (63 898 tis. EUR – kurz prepočtu 1 euro – 30,126 Sk). Pri hodnotení úrovne výberu daní a poplatkov bolo zistené, že príslušné oddelenie venuje ich výberu potrebnú pozornosť, pričom dodatočným výrubom po vykonanej kontrole boli tieto zvýšené o 1 604 tis. Sk (53 243 EUR). Pri výbere poplatkov, ktoré boli vyberané v hotovosti v roku 2007 (od augusta do decembra) za vystavenie potvrdení o trvalom pobyte, za domové čísla, overovanie listín a podpisov, boli do pokladne prijaté až v mesiaci január 2008. Tým boli príjmy mesta v roku 2008 zvýšené na úkor príjmov v roku 2007 o 75 tis. Sk (2 490 EUR). V príslušnej smernici bola pre rok 2008 doplnená povinnosť odovzdávania vybraných poplatkov minimálne dvakrát v mesiaci.

Pri čerpaní výdavkov mesta za rok 2008 bolo zistené, že v niektorých prípadoch neboli správne triedené v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/010175/2004 – 42 zo dňa 08.12.2004, ktorým sa ustanovuje rozpočtová klasifikácia, druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Pri kontrole obsahu a procesu schvaľovania záverečného účtu mesta za rok 2008 bolo zistené, že tento obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súčasťou záverečného účtu bola aj audítorská správa a stanovisko hlavného kontrolóra mesta. Záverečný účet mesta bol schválený dňa 10.03.2009 bez výhrad.

Ďalej bolo overované, či mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k fyzickým a právnickým osobám, ktorým boli v roku 2008 poskytnuté dotácie z rozpočtu mesta na telesnú kultúru, rozvoj a ochranu duchovných hodnôt a na tvorbu, ochranu alebo šírenie kultúrnych hodnôt a zachovanie kultúrneho dedičstva. Bolo zistené, že 11 prijímateľov si nespĺnilo povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o poskytnutí dotácie, zúčtovať ju najneskôr do 15.12.2008. V jednom prípade bolo zistené, že právnická osoba ktorej bola poskytnutá kapitálová dotácia na rekonštrukciu sociálnych zariadení a šatní vedľajšej ľadovej plochy v sume 4 700 tis. Sk (156 tis. EUR) ju nepoužila do 15.12.2008 a nebola ani vrátená najneskôr do 31.12.2008, pričom podľa čl. 5 zmluvy išlo o porušenie finančnej disciplíny v zmysle ustanovenia § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Na žiadosť prijímateľa bol dňa 13.03.2009 podpísaný dodatok k zmluve, podľa ktorého môže dotáciu použiť do 31.03.2009 a vyúčtovať do 15.04.2009. Podľa predloženého vyúčtovania z 30.03.2009 bolo vynaloženie nákladov na rekonštrukciu sociálnych zariadení a šatní preukázané faktúrami vystavenými zhotoviteľom stavebných prác dňa 30.03.2009, 30.04.2009 a 06.06.2009. Zo zistených skutočností, vyúčtovaní dotácií v zmluvnom termíne a preukázania účelu ich použitia vyplýva, že mesto si nespĺnilo všetky povinnosti a neprijalo dostatočné opatrenia na ochranu svojho v tomto prípade finančného majetku v zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“).

3. Vedenie účtovníctva

V tomto bode programu bolo vykonané overovanie, či bolo účtovníctvo mesta vedené v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a v zmysle postupov účtovania vyplývajúcich z Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 z 8.8.2007 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Bolo zistené, že mesto neúčtovalo a nevykazovalo účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia, napr. príjmy v hotovosti prijaté v roku 2007 a zaúčtované v roku 2008, čo bolo v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 zákona o účtovníctve.

Niektoré účtovné doklady nemali požadované náležitosti, nemali alebo boli neúplné prílohy, ktoré mali preukazovať množstvo dodaného tovaru, nešpecifikovali jednoznačne druh vykonaných prác alebo služieb, čo bolo v rozpore s ustanovením § 10 ods. 1 zákona o účtovníctve.

V niektorých účtovných dokladoch boli výdavky triedené na podpoložky rozpočtovej klasifikácie nesprávne čo bolo v rozpore s ustanovením § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), ktorým sa ustanovuje povinnosť triediť výdavky podľa osobitného predpisu.

4. Verejné obstarávanie prác, tovarov a služieb

V tomto bode programu bola vykonaná kontrola uplatňovania postupu podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obstarávaní“) a podľa Smernice primátora mesta č. 8/2007 o postupe obstarávania.

Pri obstarávaní boli mestom v roku 2008 použité podlimitné zákazky, podprahové zákazky a zákazky s nízkou hodnotou. V dokumentácii zo všetkých podlimitných zákaziek neboli zistené žiadne nedostatky. Pri podprahových zákazkách bolo zistené, že zhotoviteľ stavebných prác na rekonštrukcii Centra voľného času v cene 10 924 tis. Sk (362 610 EUR) bol vybratý ako víťaz a bola s ním uzatvorená zmluva aj napriek tomu, že ani jeden z troch uchádzačov nespĺnil podmienky účasti (potvrdenie Sociálnej poisťovne, zdravotných poisťovní a daňového úradu), čo bolo v rozpore s ustanovením § 99 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní.

Pri zákazkách s nízkou hodnotou nebola ani pri jednej v dokumentácii uvedená predpokladaná cena, čo bolo v rozpore s čl. VII ods. 3 písm. b) Smernice primátora mesta č. 8/2007 (ďalej len „smernica“). Ďalej bolo zistené, že komisie na výber uchádzača pri zákazkách s nízkou hodnotou samy nedodržiavali mestom vypísané podmienky napr. pri realizácii:

- kanalizácie Wilsonovo nábrežie 26 s cenou plnenia 858 tis. Sk (28 480 EUR),
- rozhlasu v časti Janíkovce v cene 783 tis. Sk (25 990 EUR),

V rozpore s čl. XIV ods. 3 písm. b) smernice postupovali výberové komisie pri výbere zhotoviteľa na realizáciu:

- rekonštrukcie zimného štadióna v cene 3 000 tis. Sk (99 582 EUR),
  - oporného múra na cintoríne v Drážovciach v hodnote 1 270 tis. Sk (42 156 EUR),
- pretože pri zákazkách s cenou vyššou ako 1 mil. Sk s DPH (33 193 EUR) je potrebné uskutočniť výber zhotoviteľa minimálne z dvoch kvalitatívne porovnateľných ponúk, pričom o zákazku sa uchádzal len jeden uchádzač.

5. Správa majetku mesta, hospodárenie s pohľadávkami a záväzkami

Podľa tohto bodu programu bolo overené hospodárenie s majetkom mesta a hospodárenie s pohľadávkami a záväzkami mesta k 31.12.2008.

Mesto malo v zmysle § 9 zákona o majetku obcí prijaté VZN č. 1/2006 o hospodárení s majetkom mesta.

Pri evidencii majetku bolo zistené,

a) mesto vedie na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku stav k 31.12.2008 v hodnote 750 418 tis. Sk (24 909 tis. EUR). Na tomto účte je napr. vedený majetok v hodnote

44 534 tis. Sk (1 478 tis. EUR), ktorý bol daný do používania a tak isto aj 63 projektových dokumentácií v celkovej cene 14 646 tis. Sk (486 tis. EUR). Preto bolo mestu odporučené prehodnotiť oprávnenosť vedenia projektových dokumentácií na tomto účte a v prípade, že neboli zahrnuté do ceny obstarania príslušného dlhodobého majetku, vykonať tak dodatočne, resp. projektovú dokumentáciu na základe ktorej nebola vykonaná realizácia projektovaného diela, túto vyradiť ako nerealizovanú a zaúčtovať do nákladov.

Kontrolou postupu mesta pri vykonávaní inventarizácie majetku a záväzkov bolo zistené, že nebola vykonaná na všetkých účtoch, na ktorých v priebehu roka 2008 nastal pohyb, čo bolo v rozpore s ustanovením § 30 ods. 1 zákona o účtovníctve. Ďalej bolo zistené, že dokladová inventúra bola vykonaná k iným termínom ako je deň keď sa zostavuje účtovná závierka, čo bolo v rozpore s ustanovením § 30 ods. 4 zákona o účtovníctve. Na niektorých inventúrnych súpisoch nebol uvedený podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za majetok, čo bolo v rozpore s ustanovením § 30 ods. 2 písm. e) zákona o účtovníctve.

K 31.12.2008 boli záväzky z nájmu zvýšené o 4 375 tis. Sk (145 tis. EUR). Stalo sa to tým, že mesto sa zaviazalo investorovi, ktorý vykonal rekonštrukciu niektorých priestorov v Poliklinike Chrenová, že ním preinvestovanú sumu 6 874 tis. Sk (228 tis. EUR) bude viesť ako záväzok z nájmu po dobu viac ako 20 rokov, t.j. do konca roku 2028. Tieto priestory však nevyužíva len investor ale aj ďalšie tri spoločnosti. Nájom z týchto priestorov používa správca polikliniky, ktorého je mesto zakladateľom na jej údržbu. Postupným znižovaním záväzku o nájom aj týchto troch spoločností by záväzok mesta voči investorovi nebol do roku 2028 ale len do roku 2016, t.j. o 12 rokov kratší.

6. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

V šiestom bode programu kontroly bola vyhodnotená účinnosť vnútorného kontrolného systému mesta. Pri hodnotení systému vnútornej kontroly a jeho spoľahlivosti boli uplatnené kontrolné štandardy INTOSAI. Bolo posudzované kontrolné prostredie, spoľahlivosť a integrita informácií, efektívnosť a hospodárnosť využívania zdrojov.

V kontrolnom prostredí bol hodnotený postoj MZ, vedenia Mestského úradu k systému vnútorných kontrol. Boli identifikované riziká, ktoré by mohli viesť ku skresleniu finančných výkazov s tým, aby boli včas identifikované, spracované a aby sa dostali Mestskému zastupiteľstvu, primátorovi, vedúcim zamestnancom mesta a Mestského úradu. Bol posúdený proces vnútorných kontrol a či zistené nedostatky boli správne identifikované a využité na nápravu zistených nedostatkov v celom vnútornom kontrolnom systéme. Vyhodnotením jednotlivým prvkov vnútornej kontroly, bolo konštatované, že vnútorný kontrolný systém mesta je dobrý.

Mesto a jeho orgány pri vnútornom kontrolnom systéme v hlavnej miere uplatňovali zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“). Hlavný kontrolór mesta pri uplatňovaní svojej kontrolnej činnosti uplatňoval zákon o obecnom zriadení.

Pri hodnotení povinností hlavného kontrolóra mesta bolo zistené, že nebola dodržaná 15 denná lehota na zverejnenie návrhu plánu jeho kontrolnej činnosti na I. polrok 2008, ale aj na II. polrok 2008, čo bolo v rozpore s ustanovením § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení. Pri hodnotení správnosti vykonávania predbežnej a priebežnej finančnej kontroly bolo zistené, že pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly v niektorých prípadoch nebol uvedený dátum jej vykonania, čo bolo v rozpore s ustanovením § 9 ods. 3 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

7. Vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej v roku 2006

Posledným bodom programu kontroly bolo zhodnotenie plnenia opatrení, ktoré mesto prijalo po kontrole NKÚ SR vykonanej v roku 2006. Primátor mesta prijal dňa 15.1.2007 príkaz na odstránenie nedostatkov, ktorý obsahoval deväť opatrení. Z priebehu kontroly vykonanej v bodoch jedna až šesť na základe Plánu kontrolnej činnosti v roku 2009, zo získaných ďalších poznatkov vyplynulo, že všetky opatrenia boli hodnotené ako splnené.

Zhrnutie výsledkov kontroly:

Pri kontrole súladu za kontrolované obdobie roku 2008 na vybranej vzorke písomných záznamov bolo preukázané porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, napríklad:

- zákon o účtovníctve, keď niektoré výdavky neboli vykazované a účtované v období s ktorým súvisia, pri niektorých účtovných dokladoch chýbajú prílohy preukazujúce množstvo a druh vykonaných prác a služieb. Niektoré výdavky boli nesprávne zatriedené do podpoložiek rozpočtovej klasifikácie. Ďalej bolo zistené, že mesto nemá zaradený majetok aj napriek tomu, že bol daný do užívania a taktiež malo na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku veľký počet projektových dokumentácií. Pri hodnotení inventarizácie majetku a záväzkov bolo zistené, že na niektorých účtoch nebol inventarizovaný majetok, a niektoré inventarizácie boli vykonávané v termínoch, ktoré sú v rozpore so zákonom o účtovníctve. Na niektorých inventúrnych súpisoch nebol podpisový záznam osoby zodpovednej za majetok.
- zákon o verejnom obstarávaní v tom, že pri jednej podprahovej zákazke bola súťaž vyhodnotená aj napriek tomu, že všetci traja uchádzači nespĺnili podmienky účasti v súťaži. Pri všetkých zákazkách s nízkou hodnotou nebol v dokumentácii doklad o stanovení predpokladanej ceny. Niektoré zákazky s nízkou hodnotou boli vyhodnotené aj napriek tomu, že neboli splnené všetky podmienky súťaže, ktoré si pri ich zadávaní mesto určilo.
- zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite v tom, že pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly neboli na dokladoch uvedené dátumy jej vykonania.
- zákona o obecnom zriadení v tom, že pri návrhoch plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta na I. a II. polrok nebola dodržaná 15 denná lehota na jeho zverejnenie.

Odporúčania:

- doriešiť právnu a ekonomickú stránku dodržiavania podmienok pri poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta fyzickým a právnickým osobám,
- novelizovať smernicu na verejné obstarávanie s cieľom zamedzenia výskytu nedostatkov pri verejnom obstarávaní,
- prehodnotiť oprávnenosť vedenia v účtovníctve niektorých projektových dokumentácií na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku,
- požiadať tvorca softvéru ISS o jeho zdokonalenie tak, aby poskytoval prehľadnejšie výstupy z účtovníctva a aby došlo k prepojeniu čerpania rozpočtov medzi jednotlivými rokmi.